

Nedidelių upių torpedos

Parašė Rolandas Kažimėkas

Penktadienis, 10 Birželis 2011 22:15

Pavasariniam lydekų žūklės draudimui pasibaigus, išlendu iš upėtakinių upelių ir, kaip visi normalūs spinningautojai, traukiu lydekaičių. Jei pavasaris normalus, tai jau balandžio gale gali lydekoms dantis skaičiuoti. Tačiau pastebėjau, kad vis dėlto aktyviausios jos būna gegužės pradžioje, praktiškai visada, kai žydi ievos. Tuo metu šios plėšrūnės jau atkutusios, gyvybingesnės, aktyvesnės ir masalą puola energingiau nei ką tik po neršto. Pavasarines lydekas įdomu žvejoti todėl, kad jų ypač daug būna susitelkusių tam tikrose vandens telkinio vietose, ir daug nevaikstant galima pasigauti keletą visai padorių žuvų. Nors iš tiesų pavasarį visas lydekas "užsidirbu" savo kojomis. Pripažįstu gana judrų žūklės būdą, vienoj vietoj ilgai neužsibūnu. Masalų dydžiais, spalvomis, formomis pernelyg nežaidžiu. Nenorinčios griebti plėšrūnės ilgai neerzinu, nes visada kažkur netoliese yra kita, kuriai ne pro šalį būtų pasistiprinti. Pačios pirmosios pavasarinės lydekų žūklės paprastai būna Kauno marių sekliose įlankose, susidariusiose nedidelių upelių žiotyse. Jei tokioje įlankoje neršia ir kuojos, tai geresnės vietos nė nerasi, nes lydekos labai mėgsta palaukti, kol atplaukia kuojos - kur kitur rasi tokį lengvą grobį. Seniau labai mėgdavau Darsūniškio vadinamosiose balose. Tačiau pastaraisiais metais ten renkasi tiek liaudies, kad ne visada yra kur blizgę užmesti. Dalis žuvų semia "televizoriais", kiti nesidrovi vidury šviesios dienos tinkliuku salą aptverti. Kelelą kartų teko stebėti pavasarines prisigėrusių tautiečių plaukimo varžybas.

Cirkas be pinigų - ir tiek. Gaila tų balų, nes iš tiesų į jas iš Kauno marių suplaukia nemažai lydekų, kurios po neršto ten kiek užsilaiko, sulaukia kuojų ir tik vandeniui įšilus dingsta. Kai upės nuslūgsta, keliauju į Dubysą. Čia meškeriotojų antplūdis po balandžio dvidešimtosios būna

Nedidelių upių torpedos

Parašė Rolandas Kažimėkas

Penktadienis, 10 Birželis 2011 22:15

---

nuslūgęs, nes prasideda kitas draudimas, susijęs su plūdininkais. Tuo metu Dubysoje mėgsta lankytis gamtosaugininkų, todėl nelabai kas nori rizikuoti ir dėl keleto nelegaliai sugautų žiobrių papulti įstatymų nemalonėn.

Lydekauti Dubysoje man patinka dėl kelių priežasčių. Visų pirma, pati upė yra labai nuostabi. Neplati, negili, vietomis srauniai šniokščia per akmenis, vietomis teka ramiai, tyliai dumblietu dugnu. Brastų ilgai ieškoti taip pat nereikia - kas šimtą metrų nesunkiai gali pereiti į kitą krantą net su ilgaauliais batais. Antra, žvejojamas Dubysoje lydekas, gali pagauti ir ešerių, ir šapalų, neretas laimikis yra ir žiobris, užkibęs ne už pilvo ar nugaros, bet taip, kaip turi būti, pagal visas taisykles. Niekada nesu Dubysoje pagavęs didelių lydekų. Didžiausia bene bus kokių trijų kilogramų, dauguma laimikių sverdavo nuo aštuonių šimtų gramų iki dviejų kilogramų. Beje, pavasarį puskilograminės "silkutės" gana retos. Jos pasirodo vėliau, kai vanduo įšyla ir lydekos išsiskirsto po visą upę. Bendruose pavasarinuose lydekų susiėjimuose "silksės", matyt, nedalyvauja. Pernelyg nesaugu. Dubysos lydekos man patinka todėl, kad jos yra gana ilgos ir žvėriškai stiprios. Užkibusi pusantro kilogramo žuvis pradeda išdarinėti tokius piruetus, kad kartais pagalvoju, ar neturi jos upėtakių genų. Žuvies varginimas čia beveik visada būna labai triukšmingas. Pusė veiksmo vyksta ore, pusė - vandenyje. Pavasarį Dubysoje lydekos susirenka į savotiškus pasitarimus, matyt, dalinasi medžioklės plotus ar šiaip šnekasi apie gyvenimo prasmę. Kai kuriuose upės ruožuose jų būna tiek daug, kad niekaip galva neišneša, kaip jos ten sutelpa. Vėliau, birželį jos pasklinda po visą upę ir tenka daugiau nupėdinti pakrantėmis ieškant išalkusio lydžio. Tokių ruožų upėje nėra daug, jie toli vienas nuo kito, todėl paprastai per dieną pavyksta patikrinti tik vieną ar dvi lydekų būriavimosi vietas. Tačiau to visiškai pakanka, nes jei gerai kimba vienoje 30 m ilgio upės atkarpoje, nesunkiai gali pasigauti dienos normą. Tik reikia surasti tą ruožą, užsiimti gerą poziciją ir užmesti masalą tinkama linkme. Labai paprasta. Na, dar reikia ištaikyti dienos laiką, nes pavasarį lydekos gali pradėti kibti labai netikėtai, kad ir vidury dienos, kai ranka jau būna pavargusi nuo tuščių metimų.

Kaip atpažinti Dubysoje lydekų susibūrimo vietas? Tai gana nesunku, nes lydekų atkarpos turi daug vienodų bruožų, nors ir būna toli viena nuo kitos. Gali tekti nupėdinti penkis ar daugiau kilometrų, kol aptiksite lydekų partijos suvažiavimo būstinę. Viena mano mėgstamiausių vietų yra mini užtvankėlė aukščiau Klumpės malūno. Dešiniuojų krantu teka upės srovė, o štai kairysis yra išsiliejęs, sekus, dugnus - ypač klampus dumblas. Srovės čia nėra. Vasarą šis krantas užželia vandens augalija - nei praeisi, nei prabrisi. Taigi toje sekloje vietoje pavasarį tupi krūvelė lydekų. Jos pasiskirsčiusios visame plote iki pat srovės. Tačiau didžiausia dalis spaudžiasi arčiau kranto, kur dar likę pernykščių vandens augalų likučių. Gylis juokingas. Gal metras, o gal ir tiek nėra. Tačiau kiekvieną pavasarį čia gali pagauti keturias penkias lydekas užmetęs tik keliolika kartų. Masalų įvairovė tokioje žūklėje nėra labai didelė. Praktiškai visada pradėdu nuo senos geros sidabrinės spalvos antro numerio "Mepps" "Aglia". Tai klasikinė blizgutė, kuriai jokių kitų pakaitalų nėra. Puikiai dirba, lėtaeigė, nieko neprikiši, tiesiog idealus masalas pavasario lydekoms. Kartais užsikabinu raudonais dryželiais padabintą "Effzett'ą" ar panašų "Rublex" "Veltic'ą", ar dar ką nors, tačiau pernelyg spalvomis neeksperimentuoju. Pavasarį, nuslūgus potvyniui, Dubysos vanduo dar būna ne visai nuskaidrėjęs, lyg padūmavęs,

todėl nepastebėjau, kad būtų sunku tuo metu parinkti tinkamą masalo spalvą. Kis kita, vėliau, gegužės antroje pusėje ar birželį. Čia retsykiais tenka ilgokai pavargti, kol parenki blizgučių atspalvius, idealiai tinkančius plėšriosioms žuvims. Per daugelį spinningavimo Dubysoje metų pastebėjau vieną keistą dėsningumą. Kaip vanduo nuskaidrėja, lydekoms, ešeriams ar šapalams patinka vienas koks nors konkretus masalo atspalvis. Praktiškai galima žvejoti tik tos vienos spalvos masalais iki pat vasaros karščių ir rezultatas visada bus džiuginantis. O į kitokios spalvos masalus žuvis labai dažnai visiškai nekreipia jokio dėmesio. Tačiau ši taisyklė galioja tik vienais metais. Kitais - vėl viską tenka pradėti iš naujo ir ieškoti to išganingojo masalo atspalvio. Be abejo, vadovautis šia teorija akiai negalima, nes per parą daug kas keičiasi, o ir žuvis nėra labai konservatyvios - jų skonis kinta. Nė viena žūklės teorija nėra tiksli. Nes jų kūrėjai susiduria su gamta ir jos augintiniais. O ir šie nei mūsų norams, nei išgalvotoms taisyklėms nepaklūsta. Kiekviena teorija turi daug išimčių. Ir kartais jų būna tiek daug, kad pradedi nieko nebesuprasti.

Metalinio pavadėlio, žvejojamas nedidelėje upėje, niekada nerišu. Lydekos čia nedidelės, ir labai retai joms pavyksta nukąsti valą. Žinoma, labai norint, plonytį iš volframo siūlų pintą pavadėlį galima užsikabinti, bet tada šansų suvilioti šapalą gerokai sumažėja. Retindamas lydekų konferencijos gretas, žvejoju ne tik besisukančiomis, bet ir mažomis lengvomis besivartančiomis blizgutėmis, tačiau niekada nekabinu voblerio. Jų eilė ateina vėliau, kai žuvis tampa judresnės ir aktyvesnės. O pavasarį, bent jau man, vobleris yra pernelyg greitas masalas, nelabai tinkantis lėtam, tingiam žūklės stiliui, kai blizgutės vos vos slenka prie pat dugno. Kitas panašus Dubysos ruožas yra gerokai žemiau malūno, už kokių penkių kilometrų. Ten užtvankos nėra, bet dugnas ir pakrantės panašios. Dumblas, lėta srovė, vietomis jos visiškai nėra. Tačiau per dieną aplėkti abu ruožus niekada nesistengiu, nes tai jau būtų orientavimosi varžybos, o ne žūklė. Lydekos pavasarį laikosi ne tik tokiose upės atkarpose, bet ir visur kitur, kur joms tinkamos sąlygos. Be abejo, tokios didelės koncentracijos nebūna, bet kas keliolika ar keliasdešimt pakrantės metrų viena ar kelios plėšrūnės tikrai budi. Paaiškinti, kodėl pavasarį mažesnės upių lydekos būriuojasi tam tikrose vietose, nesunku. Tam nereikia specialaus išsimokslinimo ar gilių ichtiologijos žinių. Pažvelgus į nedidelę gan sraunią upę, aišku, kad lydekų nerštaviečių gausa jos nepasižymi. Tie lėtesni žemesnių krantų ruožai, kurie per potvynį virsta balutėmis, o ne kliokiančiais šaltiniais, ir yra tinkamiausi šioms žuvims neršti. Po neršto lydekos būna gerokai išvargusios ir sublogusios, todėl būtų nelogiška, jei jos tuoj pat pultų į upės sraunumas ir pradėtų pilnavertį gyvenimą. Žuvims reikia atgauti jėgas, todėl jos ir laikosi ten, kur srovės nėra, nors tose vietose ir labai seklu. Seklumos šių plėšrūnių gyvenimui netrukdo, netgi atvirkščiai - čia joms dar patogiau. Visų pirma, sėkliuose greičiau įšyla vanduo, o temperatūros pakitimai pavasarį lydekų aktyvumui turi teigiamos įtakos. Ir atvirkščiai - temperatūrai nukritus, lydekos vangiau maitinasi. Antra, į tokias sekumas užsuka kitos žuvis, nes ir joms reikia šilumos, ramybės, o kai kurios ieško čia sau nerštaviečių. Tai lengvas grobis, todėl būtų kvaila, jei lydekos tuo nepasinaudotų. Anksti pavasarį plėšrūnės kibti, kaip jau minėjau, pradeda labai netikėtai. Beveik niekada jos nekimba rytais, todėl labai anksti keltis nereikia. Pavasarinės upės vanduo net gegužę būna šaltas, nekalbant jau apie tokį nenuspėjamą mėnesį kaip balandis. Lydekos turi "sušilti", tik tada jos pradeda aktyviai maitintis. O kur geriausiai pasišildysi, jei ne sekliose įlankėlėse, kurias greitai įšildo saulė, ir kur srovė neatplukdo ledinio vandens. Beje, Dubysoje yra gilių ir didelių duobių. Pasak vietinių, ten

Nedidelių upių torpedos

Parašė Rolandas Kažimėkas

Penktadienis, 10 Birželis 2011 22:15

---

gyvena, tikri monstrai, nutraukę jau ne vieną blizgę. Nežinau, net ką sakyti, nes nesu tose duobėse pagavęs nė vienos žuvies. Gylis ten išties įspūdingas, tačiau jau nebesivarginu, apeinu iš tolo, kad nereikėtų gadinti nuotaikos, - tegu ten gaudo kiti, gal ir išvilios tą monstrą. O gal jo tose duobėse ir nėra, nes pernelyg dažnai kalbama apie Dubysos žemupio elektrifikaciją. Niekada tų galvažudžių neteko matyti, tačiau iš kai kurių upės požymių galima spėti, kad iš tiesų čia kažkas negerai. O taip nesinori netekti dar vienos geros žūklės vietos.

"Žvejys ir žuvis" Rolandas Kažimėkas